

نظام حقوقی حاکم بر انتخابات

جلد نخست: نظام های انتخاباتی

تألیف: مصطفی منصوریان

ناظر علمی: دکتر حامد نیکونهاد

پرو، سگده شوراسی نگهبان

سرشناسنامه: منصوریان، مصطفی، ۱۳۶۷ -

عنوان و نام پدیدآور: نظام حقوقی حاکم بر انتخابات / تألیف: مصطفی منصوریان؛ ناظر علمی: حامد نیکونهاد
مشخصات نشر: تهران: شورای نگهبان، پژوهشکده شورای نگهبان، ۱۳۹۶.

ISBN: 978-600-8378-13-6

۳۸۲ ص.

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: واژه نامه.

یادداشت: کتابنامه.

موضوعات: ج. ۱. نظام های انتخاباتی. --

موضوع: ۱. انتخابات -- قوانین و مقررات ۲. سیاست انتخاباتی

3. Election law

4. Election policy

شناسه افزوده: الف نیکونهاد، حامد ۱۳۶۴ - ب. شورای نگهبان، پژوهشکده شورای نگهبان

رده بندی دیویی: ۳۴۲/۰۷

رده بندی کنگره: ۱۳۹۰/م۳۲۹۳

شماره کتابشناسی ملی: ۴۰۰۰۴۳۰

نظام حقوقی حاکم بر انتخابات

جلد نخست: نظام های انتخاباتی

تألیف: مصطفی منصوریان

ناظر علمی: دکتر حامد نیکونهاد

ناشر: پژوهشکده شورای نگهبان

چاپ اول: بهار ۱۳۹۶ - تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۷۸-۱۳-۶

قیمت: ۲۷۰۰۰ تومان

تهران، خیابان شهید سپهبد قرنی، کوچه شهید دهقانی نیا، پلاک ۱۲

فکس: ۸۸۳۲۵۰۸۰

تلفن: ۸۸۳۲۵۰۴۵

www.shora-rc.ir

nashr@shora-rc.ir

فهرست اجمالی

۱	پیشگفتار.....
۳	درآمد.....
۷	طرح مطلب.....
۱۵	بخش ۱- چارچوب نظری.....
۱۵	فصل ۱- مفهوم نظام‌های انتخاباتی.....
۱۷	فصل ۲- پیشینه و خاستگاه نظام‌های انتخاباتی.....
	فصل ۳- چارچوب کلی حاکم بر انتخاب رؤسای جمهور و نمایندگان
۲۱	پارلمان‌ها.....
۳۵	بخش ۲- مؤلفه‌ها و سنجه‌های ارزیابی نظام‌های انتخاباتی.....
۳۵	فصل ۱- مؤلفه‌های نظام‌های انتخاباتی.....
۵۹	فصل ۲- سنجه‌های ارزیابی نظام‌های انتخاباتی.....
۶۹	مبحث ۷- کاهش رأی‌دهی.....
۷۷	بخش ۳- انواع نظام‌های انتخاباتی.....
۷۸	فصل ۱- دسته‌ی نخست: نظام انتخاباتی اکثریتی.....
۱۰۴	فصل ۲- دسته‌ی دوم: نظام‌های انتخاباتی تناسبی.....
۱۳۰	فصل ۳- دسته‌ی سوم: نظام‌های انتخاباتی مختلط.....
۱۴۹	فصل ۴- سایر نظام‌های انتخاباتی.....

بخش ۴- مطالعه‌ی موردی نظام‌های انتخاباتی برخی از کشورهای جهان.. ۱۶۳

مورد اول: جمهوری اسلامی ایران.....	۱۶۵
مورد دوم: ایالات متحده‌ی آمریکا.....	۲۰۳
مورد سوم: جمهوری فرانسه.....	۲۲۲
مورد چهارم: پادشاهی متحده (بریتانیا).....	۲۲۸
مورد پنجم: جمهوری اسلامی افغانستان.....	۲۳۱
مورد ششم: جمهوری لبنان.....	۲۳۷
مورد هفتم: جمهوری ایتالیا.....	۲۴۰
مورد هشتم: جمهوری ترکیه.....	۲۴۵
مورد نهم: یونان.....	۲۴۹
مورد دهم: جمهوری فدرال آلمان.....	۲۵۴
مورد یازدهم: فدراسیون اسرائیل.....	۲۶۰
مورد دوازدهم: فدراسیون روسیه.....	۲۶۶
تحلیل و جمع‌بندی.....	۲۶۸

پیوست اول: نظام انتخاباتی رؤسای کشور و آرای مجریه‌ی کشورهای جهان.. ۲۷۹

پیوست دوم: نظام انتخاباتی مجالس نمایندگان (مجالس اول) برخی از

کشورهای جهان.....	۳۱۳
کتاب و مقالات برای مطالعه‌ی بیشتر.....	۳۳۶
منابع و مأخذ.....	۳۳۷
نمایه.....	۳۵۱
اصطلاح‌نامه (انگلیسی به فارسی).....	۳۵۷
اصطلاح‌نامه (فارسی به انگلیسی).....	۳۶۶
فهرست تفصیلی.....	۳۷۵
فهرست اشکال، تصاویر و نمودارها.....	۳۸۱

پیشگفتار

اهمیت و جایگاه شورای نگهبان بر کسی پوشیده نیست و بیان تأکیدات مصرح در قانون اساسی، بیانات امام خمینی و مقام معظم رهبری در خصوص اهمیت و جایگاه این مقام در این مجال اندک نمی‌گنجد.

«پژوهشکده شورای نگهبان» به عنوان بازوی مشورتی حقوقی شورای نگهبان، علاوه بر ارائه نظرات مشورتی به شورای نگهبان در خصوص مغایرت یا عدم مغایرت مصوبات مجلس شورای اسلامی، اساسنامه‌های مصوب دولت با قانون اساسی، اقدام به انجام مطالعات نظری، راهبردی و کاربردی در خصوص موضوعات مختلف حقوق اساسی می‌نماید. در این مسیر با استفاده از پروهای جوان و مستعد دانشگاهی و حوزوی، موضوعات مختلف مورد نیاز جامعه علمی در مرتبه با صلاحیت‌های شورای نگهبان است و نیز نیازهای پژوهشی شورای نگهبان، شناسایی شده به ترتیب اولویت در دستور کار قرار گرفت که ثمرات آن در قالب مقالات علمی-پژوهشی، گزارش‌های پژوهشی، گزارش‌های کارشناسی و کتاب‌های مختلف به جامعه علمی و شورای نگهبان تقدیم می‌شود.

کتاب حاضر نیز یکی از ثمرات مطالعاتی است که در گروه «مطالعات قانون و قانون‌گذاری» پژوهشکده انجام شده و اکنون در منظر جامعه علمی قرار می‌گیرد. شایسته است که در اینجا از زحمات مؤلف، ناظر پروژه و تمامی اساتیدی که داوری این اثر را بر عهده گرفتند صمیمانه تشکر کرده و از خداوند منان برای آنها توفیق روزافزون طلب نماییم. به فضل همکاری نام‌برداران و همچنین کوششی که عوامل اجرایی از جمله مسئول انتشارات، دبیران، صفحه‌آرا و همه عزیزانی که در آماده‌سازی این کتاب سهم بودند وجود نداشت، امروز شاهد به امر نشستن این تلاش علمی نبودیم. از همه ایشان سپاسگزاریم و امیدواریم قرین صحت و توفیق باشند.

با عنایت به مصون نبودن محصولات بشری از جمله این تلاش علمی از خطا و اشکال، از همه صاحب‌نظران و اندیشمندان تقاضا نمودیم از ارائه نظرات صائب خویش در جهت ارتقای کیفیت این اثر و سایر فعالیت‌های پژوهشکده دریغ نورزند.

و من الله التوفیق و علیه التکلان

پژوهشکده شورای نگهبان

بهار ۱۳۹۶